

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22.

(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... 840 Lej.

Fél évre ... 420 Lej.

Negyed évre ... 210 Lej.

Havonta ... 70 Lej.

Hirdetések díjszabás szerint.

Egyes szám ára 4 lej,

vasárnap 5 lej.

Bucurestiben 50 banival több.

Védekezés

a tömeges kivándorlás ellen.

(Bucuresti, október 6.) A belügyminiszteriumhoz érkezett jelentések szerint Besszarábiában a kivándorlás óriási méreteket öltött, amelyet a Cosulich Line hajózási társaság propagandája idézett elő. A vállalat ügynökei valóságilag elárastották a vidéket és a leglelküsemertlenebb módon csábították kivándorlásra a lakosságot. A belügyminiszterium most a Cosulich Llnetől megvonta a koncessziót és két havi időt engedélyezett a vállalat likvidálására. A hajóstársaság Saraga nevű ügyészét az ügyészség letartóztatja és bíróság elé állítja.

Villamosítják

egész Romániát.

(Bucuresti, október 6.) Az ipar és kereskedelmi miniszteriumban tegnap megjelentek a svájci szakmérnökök és tárgyalást folytattak az ország elektrizálása ügyében. Constantinescu Tancred miniszter ismertette a helyzetet és felkérte a mérnököket, hogy az ország egész területén tanulmányozzák a villamos erők kihasználásának módjait.

Ostromállapot

Görögországban.

(Athén, október 6.) Pangalos tábornok a helyzetre való tekintettel kihirdette az ostromállapotot és bevezette a sajtócenzurát. A közönség nagy érdeklődéssel várja a Panastaziu volt miniszterelnök ellen ma kezdődő per tárgyalását.

Újabb

repülőkatasztrófa Galacban.

(Bucuresti, október 6.) Galacban ma újabb repülőkatasztrófa történt. Miculescu főhadnagy ma repülőgépen gyakorlatozott. Mintegy 500 méter magasságban a motor felmondta a szolgálatot s a gép lángborult. Körülbelül 30 méter magasságban a főhadnagy kiugrott az égő gépből s a földre zuhanva igen súlyos sérüléseket szenvedett. Két hét alatt ez már a negyedik szerencsétlenség Galacban.

Megszűnt

a zsilvölgyi árvíz.

(Bucuresti, október 6.) A CFR vezérigazgatósága közli, hogy a zsilvölgyi árvíz megszűnt. A megromlott pályatesteket rövidesen helyreállítják és a forgalom néhány nap múlva az összes vonalakon ismét megindul. A petrózényi és lupényi bányákban erősen dolgoznak a víz kiszivattyuzásán.

— *Konfliktus Ausztria és Olaszország között. — Tömeges kilakoltatás készül Aradon. — Repatriáló halottak. — Volt miniszterelnökből aradi ügyvéd lesz. — Herriot beteg. — Köztársasági propaganda Magyarországon. — Megismerkedtem a kafferökörrel. — Adóbehajtás tüzzelvással. — Közvetlen vonatok Románia és Jugoszlávia között. — Halálos verekedés.*

Véglges a nemzeti és parasztpárt együttthaladása

A parasztpárt már miniszteri listákat készít.

(Bucuresti, október 6.) Parasztpárti körökből nyert értesülés szerint a parasztpárt elkészítette végleges választát a nemzeti párttal való kollaboráció fenntartása ügyében. A parasztpárt elfogadta a felajánlott programot és hozzájárult a miniszteri tárcák felosztásához. Hír szerint a nemzeti párt csupán a belügyi tárcát

adná át a parasztpártnak, a fontosabb tárcák közül a külügyminiszteri, pénzügyi tárcákat és a kormányelnökséget tartaná fenn magának. A mandátumok felosztására vonatkozólag nem történt ajánlat, mert mindkét pártnak az a véleménye, hogy a népakarant szabad választás útján kell megnyitni.

Ugron István

a nemzeti párttal való együttműködésről

A Magyar Párt elnöke csak eszmecserét akar Maniuval. A magyar párti elnökséget köti a csucsai paktum

(Cluj-Kolozsvár, október 6. Tudósítónk telefonjelentése.) Az egész erdélyi sajtóban nagy felháborítást keltett Dan Severnek, a nemzeti párt főtitkárának az a nyilatkozata, amelyben paktumtárgyalásokra hívta fel a Magyar Párt vezetését s amelyről mi is részletesen beszámoltunk. Dan nyilatkozatára — mint jelentettük — Deák Gyula a Magyar Párt főtitkára válaszolt, majd újból Dan Sever felelt. E nyilatkozatoknak következtése pedig az lett, hogy Ugron István a Magyar Párt elnöke és Maniu Gyula a nemzeti párt elnöke szerdán megbeszélésre jönnek össze. Tudósítónk ma felkereste Ugron Istvánt, a Magyar Párt elnökét, aki Dan Sever nyilatkozatáról a következőket mondotta:

— Dan Sever képviselő urnak, a nemzeti párt főtitkárának a Magyar Párt vezetéséhez intézett felhívását örömmel veszem tudomásul, mert az a két párt közötti bizonyos közeledés és a megértés jele. Hangsúlyozom azonban, hogy a Magyar Párt és a nemzeti párt között jelenleg semmiféle tárgyalások nem folynak. A továbbiakra nézve a pártelnököknek az a véleménye, hogy Maniu Gyulával, mint a nemzeti párt elnökével folytatandó eszmecsere, illetve a vele való érintkezés, amelyre most Dan Sever alkal-

mat keres, mindkét félre hasznos és termékeny lehet és arra már ezért is hajlandó. A megbeszélések azonban az eszmecsere határára túl semmiesetre nem mehetnek, mert az elnökség kötve érzi magát a csucsai paktum által.

Ugyancsak Cluj-Kolozsvárról jelentik, hogy a november közepén megejtendő községi választások előkészítése nagy apparátusait folyik. A városokban egyre tartanak a jelentkezések, míg ezzel szemben a kormány a községekben végleges határidőt tűzött ki a választói névjegyzékek lezárására. A választásokra vonatkozólag Simu dr. kolozsi alispán a következőket mondotta: A községekben eddig a legnagyobb rendben folyik a választói névjegyzékek összeállítása, amelynek bizonyítéka az, hogy a jegyzők ellen egyetlen panasz sem érkezett hozzám. A névjegyzékek lezárásának határidejére vonatkozólag a belügyminiszterium az elmúlt héten egy rendeletet adott ki, mely szerint a névjegyzékeket a rendelet kézhezvételétől számított tíz napon belül le kell zárni. Gondoskodni fogunk a választások teljes szabadságának biztosításáról és mindenütt igyekszünk kiküszöbölni a választási kampány pártpolitikai hangját és tulkapást, hogy a választás a népakarant őszinte megnyilvánulásának útján legyen.

Beiktatták

Temesvár új prefektusát Oprea János székfoglaló beszéde.

(Saját tudósítónktól.) Oprea Jánost, Temes-Torontál megye és Temesvár város új prefektusát ma délelőtt 11 órakor iktatták be hivatalába a vármegyeháza nagytermében. Az installációs ünnepségen megjelentek a vármegye összes képviselői, a kereskedelem, az ipar és a pénzügyi világ majdnem minden számottevő egyénisége. Az új prefektust elsőnek Bejan Cornel alispán üdvözölte a vármegyei közigazgatási bizottság és a vármegye tisztviselői nevében, majd dr. Georgevici Lucian főpolgármester tolmácsolta a városi közigazgatási bizottság és a városi tanács üdvözlését. Dr. Baltescu, a Resita Vasművek igazgatója a kereskedelmi és iparkamara, a bánáti nagyiparosok szövetsége, a kereskedők egyesülete és az ipartestület üdvözlését hozta el. Majd dr. Cosma Aurel volt miniszter, Temesvár város országgyűlési képviselője intézett hosszabb beszédet a prefektushoz, a melyben a vármegye és a város közönsége nevében örömmel üdvözölte azt a körülményt, hogy Oprea János, ez a minden tekintetben kiváló ember került a prefektusi székbe. Ezt már csak azért is jelentős eseménynek tekintti, mert Temesvár prefektusa temesvári ember lett. Oprea prefektus választásában elsőorban a királynak és a kormánynak mondott köszönetet kinevezéséért, majd hangsúlyozta azt, hogyha a polgárságot továbbra is az eddigi szeretet fűzi egybe, akkor az egyetértés győzni fog. Munkaprogramja: a becsületesség, az igazság és a tisztességes munka. Különböző népek laknak azon a területen, amelynek prefektusává nevezték ki, de ezeket a népeket a megbecsülés és a harmonia kell, hogy összeforassza.

— Itt nálunk sovíniszta munkának helye nincs. — mondotta Oprea prefektus, — hanem csakis a kölcsönös megértés vezethet. Én a szeretet, a megértés és a harmonia útján haladok s ha önök velem haladnak ezen az uton, akkor mindenfelé csak a testvériség, az egyenlőség és az igazság fog uralkodni.

A prefektus beszéde után Bejan alispán bemutatta a prefektusnak a vármegye tisztviselői karát. Oprea János prefektusi kinevezését és ünnepélyes beiktatását egész Temes-Torontál népe osztatlan örömmel fogadta, mert tény leg ama férfiak közé tartozik, a kik nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül, nagy tehetséggel és tudással intézik mindenki ügyeit.

Halálos verekedés.

Marosvásárhely. Hétfőn hajnalban két órakor halálos végű verekedés játszódott le a Baross Gábor-accában. Hajdu József berkocsi vállalkozó alkalmazottja, Máté János éjjel után berkocsijával hazafelé tartott. Mikor a Baross-ucca sarkára ért, három katona rátámadt. Az egyik megütötte Mátét, aki ostorával végigvágott a támadón. Erre a katonák lehúzták a kocsiról és ültetni kezdtek. Máté segélykiáltásaira több civil sietett elő, akik beleavatkoztak a verekedésbe, amelynek során Suciu János katonát Márton János 17 éves suhanc úgy szurta szívére, hogy azonnal összeesett és meghalt. A gyilkost a rendőrség lefoglaltatta.

Közvetlen vonatok

Románia és Jugoszlávia között.

Ötnapos határátlépési igazolvány a szomszédos forgalomban.

(Saját tudósítónktól.) Zomboryán — mint megintudt — napokon át román-jugoszláv vasúti delegáció tárgyal. A tárgyalások ma nyertek befejezést. A megállapodás szerint október hó 15-én megindul Románia és Jugoszlávia között a Temesvár—Temeskeresztes—Módos, ugyiszintén a Temesvár — Stamura — Versec — Fehértemplom irányban a közvetlen forgalom. Ugyancsak forgalomba helyezik a báziási és a módos-fényi vasúti vonalat is. A román szerelvények csak Módosig közlekednek, ott jugoszláv vonat várja az utasokat és ez megy tovább Jugoszlávia belseje felé. Az utazás mekkoránytúl se céljából terbe vetik, hogy öt napra szóló határátlépési engedélyeket adnak ki mindkét részről, úgy, hogy a két állam között öt napra terjedő utazásnál utlevél és vízum nem lesz szükséges. A vízumdíjak a határállomásokon készpénzben leróhatók. A vámvizsgálat román oldalon Módoson, szerb részről pedig Moravicán lesz ezeken a vonalakon. Temesvár és Módos között ezenkívül helyközi forgalomban naponként két új vegyesvonat és két tehervonat is fog október hó 15-től kezdve közlekedni. A szerb delegáció — a közérdekre való tekintettel — a vonalakat azonnal át akarta adni a forgalomnak, azonban a mi delegációnk jelentette, hogy a háborúban elpusztított báziási állomás-épület most van építés alatt és Radvány és Módos között is nyolc kilométer hosszúságú új síneket kell lerakni, mivel a jelenlegi vasútvonal elrozsdásodott és teljesen hasznavehetetlen. Eszerint tehát október hó 15-én egyelőre csak a Temesvár—Temeskeresztes—Módos és a Temesvár—Stamura — Versec — Fehértemplom felé vezető vonalak nyílnak meg és a módosi helyi forgalomban szándékoztak négy új vonatot állíttatni be, míg a báziási és a radványi vonalat akkor adják át a forgalomnak, ha a vasútépítési munkálatok befejezést nyertek. Azonban ezt a két vonalat is legkésőbb 1926. január elsején át fogják adni a forgalomnak.

Magyar nyelvünket védelmezi, aki új elötízetöt szerez az ARADI KÖZLÖNY-nek!

Stresemann nem áll szóba Benessel.

Németország tiltakozik az ellen, hogy Csehszlovákia és Lengyelország részt vegyen a locarnoi konferencián. A keleti határokra nem kötnek garancia-paktumot.

(Locarno, október 6.) A külügyminiszterek biztonsági konferenciájának első ülése két óra hosszat tartott. Az ülés kezdetén megállapították a konferencia munkaprogramját, azután pedig felolvasták a londoni szakértőkönferencián megállapított szerződés-tervezet pontjait. A delegátusok ebből több szakaszt elfogadtak és azokat pedig, amelyeknél véleményeltérés volt, tanulmányozás végett áttették a jogi bizottsághoz. Az első ülésen a német delegátusok nem ismételték meg a legutóbbi válaszigyűzők szóbeli fenntartásait és az az optimista felhangs alakult ki, hogy a konferencia két hét múlva sikerrel fog véget érni. Azonban ma már megtörtént az első súlyosabb konfliktus. A délelőtti tervezett tanácskozást délutánra halasztották, mert Stresemann német külügyminiszter bejelentette. A bejelentésnek azonban érdekes kulisszatitkai vannak. Az első ülés után Luther német kancellár és Stresemann kifogásolták, hogy a konferencia épületére kitűzték a lengyel és a cseh lobogókat is. Kijelentették, hogyha Skryzinszky lengyel és Benes csehszlovák külügyminiszter is részvesznek a konferencián, akkor azonnal fölvetik a békereszti kérdést. Ezek utáni állás szerint, hogy Skryzinszky és Benes hivatalosan részt vehetnének a konferencián és legfeljebb csak külön tanácskozásokat folytathatnak. Különben Chamberlain angol külügyminiszter kijelentette, hogy a

tanácskozás csak öt nemzetre vonatkozik és ezzel hangsúlyozta, hogy Anglia a Nyugat problémáját nem óhajtja megzavarni a keleti határok feszegetésével.

Beavatott hely szerint a konferencia sikere egyedül a franciáktól függ. Ha hozzájárulnak a tárgysorozat szűkítéséhez és nem ragaszkodnak a keleti határok s egyéb vitás kérdéseknek a tárgyalásokba való bevonásához, akkor a németek elállanak attól, hogy a maguk részéről vitákat provokáló kérdéseket vessenek fel. Római jelentés szerint a legközelebb Mussolini olasz miniszterelnök is Locarnóba érkezik. Ott azonban mindössze csak egy napot fog tölteni. Prágai jelentés szerint a Prager Presse arról értesül, hogy a londoni Rajna-szerződés tervezetének kérdésében az egyetértés csaknem teljes. Ez a szerződés azonban a versaillesi békeszerződés 44. cikkelye tekintetében nagyon fontos újítást tartalmaz. A Rajna-szerződés szerint ugyanis a jövőben ez a cikkely kétoldallal jellegű lesz és Franciaországgal szemben is érvényesíthető. Eszerint a Rajna jobbpartján katonailag teljesen kiürített 50 kilométeres zónába nemcsak Németországnak, hanem Franciaországnak sem szabad behatolnia. A Jan szerint a keleti biztonsági szerződés eddig egyáltalában nem került napirendre, mert nincs is semmiféle szerződés-tervezet, amely a tanácskozások alapja lehetne. A tervezet kidolgozása jószágok feladata lesz.

Tömeges kilakoltatás készül Aradon.

A dűledező házakból tavasszal kitelezik az összes lakókat. — Aradváros főmérnökének nyilatkozata.

(Saját tudósítónktól.) Építkezni kell, mert a tavasszal nagy bajok lesznek. — Ezt mondta ma Muresan János városi főmérnök és a szaván észre lehetett venni, hogy nem obligát frázis akar ez a kijelentés lenni. Ezután határozott el a főmérnök és megmutatta. Nem is kellett apróképosan áttanulmányozni őket, egy néhány perces áttanulmányozás mindent megmondott. Röviden szólva arról van szó, hogy ha nem történnek a tavaszi napsugár szűz könnybeborult szemü csaldot hajléktalanul az utcán fog találni. Tudjuk: az aradi házak egy részét már évek óta nem javították. Ezek most már olyan rossz állapotban vannak, hogy most életveszélyes a bennük való lakás és az aradi városi mérnök hivatal a legnagyobb dilemmában van: nem tudja mit tegyen. Lakoltassa ki ezeket a lakókat és télvíz idején tegye ki őket az utcára, vagy vállalja a felelősséget azért, hogy talán valamelyik összedülő fal agyonüt valakit? Hosszú fejtörés után végre abban maradtak, hogy kisebb javításokat eszközöltessek egyelőre, hogy azok valamennyire lakhatóvá legyenek, legalább a téli hónapokra. Ezzel néhány rövid hónapra, úgy ahogy, meg van oldva ez a súlyos probléma, de mi lesz később, mi lesz tavasszal? Ez a

nagy kérdés, amely nemcsak a hajléktalansággal fenyegetett családoknak, hanem a városnak is nagy fejtörést okoz. Mi lesz majd tavasszal, ha nem lesznek építkezések, ha végül mégis ki kell lakoltatni azt a száz apát, anyát és azokat a gyermekeket az utcára? És ez a probléma sürgős megoldásra vár, csak sajnos, egyelőre még senki sem tudja, miképpen...

És Muresan főmérnök folytatja sötét szinakkal a kép festését. Na gyon sok olyan háztulajdonos van — mondja — akik az építési szabályzatok értelmében kényszeríteni kellene a javításokra, de nem lehet. A ilapokban a bizottsággal járta az özvegy Lemann Sándorné Határ-uccai háztulajdonosnő házában. Az udvari lakás fűt minden percben összedülhet és agyonírt lehet valakit. És ott lakik egy ötgyermekes család. Most mit csináljak? Rendeljem el a család kilakoltatását? Vagy kényszerítem az özvegy háztulajdonosnőt, akinek egyedüli vagyona a ház és nyugdíjas özvegy 160 lej haví nyugdíjjal, hogy ezeket fektessen be a javításba. Miből? Vem itt ki? Mit csinálhattam. Feltámasztattam a falakat néhány gerendával és benne hagytam a családot.

Gánya János aradi pincér Tiborkóly Imre-uccai házában ugyanez a helyzet. Az eső beesik a tető

beszakadással fenyeget. Felszólítottuk, javítson. Erre feljött. Sirva mondta el, hogy a ház nem jövedelmez semmit, mert lakói szegény napszámosok, akik alig tudnak fizetni. Ő maga a keresetből tartja fenn magát. Miből javítson, vagy mit csináljon? — Száz meg száz ilyen eset van Aradon. De mi lesz tavasszal. Mert akkor már a jóakatat nem segíthet, akkor már cselekedni kell, még pedig sürgősen. Építkezni kell sürgősen, haladéka nélkül, mondja ha tárczozom Muresan főmérnök és száz, rozoga, életveszélyes, sötét kicsiny lakásból felhangzik segélykiáltó hangon a szomorú visszhang: — Építkezni, mert tavasszal emberek százai lesznek kiinn az utcán... (m. r.)

VIDÉKI ELARUSÍTÓINKHOZ!

Felkerjük vidéki elarusítóinkat, hogy a küldött lapokat számolják el, az eladott újságok értékét egyenlítsék ki, a makulaturát küldjék be a kiadóhivatalnak, ellenkező esetben a lap küldését beszüntetjük, követelésünket peresítjük.

Hangverseny

az aradi vadászkiállításon.

Megismétlik a fajkutyakiállítást. — Mükotoréverseny a Gloria-pályán.

(Saját tudósítónktól.) Csütörtökön délelőtt a kioszkban az aradi házezred zenekarának kürtjei harsannak fel, hogy a „Hubertus induló"-val fogadják a közönséget, amely aznap fogja felkeresni a vadászkiállítást. A délelőtti folyamán a katonazenekar vadászriadókkal és vadászmotívumú dalokkal szórakoztatja majd a közönséget. A kiállítást eddig is igen nagy számban látogatták előkelő vadásztekinélyek, akik mind a legnagyobb elragadtatás hangjén nyilatkoztak a kiállítási rendezőségének. — Babescu Victor elnök, Puy Aladár kiállítási biztos, valamint Martinovics erdészeti főiskolai hallgató, a kiállítási titkár — nagy és értékes munkájáról. Babescu elnököt a mai nap folyamán több aradi iskola igazgatója felkérte, adjon engedélyt arra, hogy az iskolák növendékei a tanulságos kiállítást megtekinthessék, miután egyetlen iskola muzeuma sem rendelkezik olyan szép kitűmött állatokkal és vadásztrofeumokkal, mint amilyenek a vadászati kiállításon találhatók. A polgári és katonai hatóságok fogadatlása vasárnap délelőtt lesz ünneplés keretében, amelyen az összes vadászok és vadászegyesületek tagjai, valamint a vadász-társadalom minden számottevő tényezője megjelejenik. Vasárnap délután a rendezőség a felbeszakitott fajkutyakiállítást ismétli meg a Gloria-CFR pályán, a hol ezzel kapcsolatban mükotoré-versenyt tartanak. Babescu igazgató ezután kéri fel a kutyatulajdonosokat, hogy a már eddig is kiállított kutyákat vasárnapra ismételtén állítsák ki, ezáltal a Gloria-pályán

Megismerkedtem a kafferökörrel.

Tíz perc az aradi vadászkiállításon.

A délutáni őszi napsütésben olyan a kioszk a Baross-parkban a tennisz pályákkal és az eredeti Zerkovitz-féle hulló falevelekkel, amelyek ezuttal a közelben levő kitömött krokodilfejekről és antilopfarkokról beszélnek suttogva — olyan, mint egy halkokló közep európai fürdőhely kurszalója az utószobában. Ebben a bágadt délutáni fényben a kioszk épületét zöld fenyőfákkal, cimerekkkel és zászlókkal garnirozták. A kioszkban van a vadászkiállítás, amely tulajdonképpen középpontját adja annak az őszi sportéletnek, ami most Aradon fővirul. Van kutya-kiállítás, vadászkiállítás, kotorékverseny, agyaggalamblovészet és más ilyen agyagos és kotorékos ügyek. Direkt büszke vagyok, hogy milyen sportszerűen és milyen kotorékosan fejlődik városom.

A kioszknak abban a termében, ahol a nyáron még tangót és shtymit táncoltak, most mindenek előtt Dániel Péter vadásztrofiumainak megdöbentő sorozatával találkozom. Ebből az alkalomból ismerkedtem meg a kafferökörrel, amelyet nyilván azért neveznek kaffernek, mert ott él ahol a zulu kafferok, ezen az alapon zulu ökörnek is nevezhető. A kafferökör mélabusan nézett rám, szép, nagy barna kaffer szemével, zulu szája mosolyra torzult, egyébként ki volt tömve. Nyilván a kitömés volt az oka, hogy nem szólított meg. A közönséges ökörtől abban különbözik, hogy sötétvörös, sárgásbarna és szepia színű motívumok vannak a bőrén, úgy néz ki a kafferökör, mint egy őszi alkony, csak éppen, hogy nem alkony, hanem ökör. Végre módomban volt megismerkedni gróf Könyigsegg Fidéll afrikai vadászgyűjteményével is, amelyet 1918-ban Revitzky ur vett meg a gróftól 5500 koronáért. — Azt mondják, hogy ma Könyigsegg gróf gyűjteményének óriási értéke van. Egy krokodilus kitömött feje derengett a délutáni napfényben, nyilván azokra a boldog időkre visszaemlékezve, amikor 1911 májusban szerelmi bánatában boldogtalanul elszájkált a Nilusban.

Könyigsegg Fidéll gróf gyűjteménye egyébként sok antilop-aggancsot, majombőrrel és mindenféle szarvas- és zergediszzel rendelkezik.

Nagyon érdekesnek találtam Sármezey ur gyűjteményét és ebben a gyűjteményben egy kitömött állatot, amelyet kitünő kalánzom, Puy földbirtokos ur rövidesen staféta-tyuknak nevezett. Nagyon érdekes egy ilyen tyuk kitömve, de mint staféta-tyuk, sajnos, csak Amerikában létezik. A staféta-tyuk és az itteni tyukok között az a különbség, hogy ha az ember elkezdene egy ilyen staféta tyukot kergetni az uccán, olimpiai futóbajnoknak kellene lennie, ha utól akarná érni. Más különbség az a tyukkal is megvoltam elégedve. Lantia urnak két speciálitása volt a gyűjteményben, az egyik a Káro-katona című madár, amely mint katona nem tartozik sem a tüzérséghez, sem a szállításokhoz, hanem a káro nevű egyveremben. Arról bíres, hogy

halakat fog. A Duna deltájában és Afrikában láthatók ilyen katonák, akik hosszú csőrükkel derékig bekapják a halat, úgy, hogy a hal feje benne van a hasukban, a hal farka pedig kélóg a szájukból. A halászok aztán megfogják a károkat, aki megfogta a halat és azt a halat, amit a káro katona megfogott, kifogják a károkatónából és ezzel egy csapásra két legyet fogtak, illetve egy halat és egy károkatónát. Ez a legpraktikusabb halfogási mód, ennél csak az lenne egyszerűbb, ha lehetne egy olyan állatot találni, amelyik a halászokat megfogja. És érdekes, hogy ilyen is van, Afrikában a Nilusban az alligátorok eszik a halászokat. Egészen izgatott lettem arra a gondolatra, ha egy ilyen alligátor éppen abban a pillanatban kap be egy halaszt félig, amikor egy károkatona egy halat kapott be félig. Gondolom, így nem is kunszt egyszerre nagy vadászni és nagy halászni lenni. Az ember lassoval megfogja az alligátort, annak a szájából kilóg a halász, a károkatona csőre és a károkatona csőréből kilóg a halnak a farka. Az ember csak úgy húzogatja ki az embereket és vadakat egymás szájából, mint a Kurzer doktor a fogakat.

Sármezey ur gyűjteményében láttam még csonttollu madarakat is, amelyenkről eddig fogalmam sem volt. Ezek után már csak azokra a jómadarakra vagyok kíváncsi, akiknek tollból van a csontjuk. Nem lenne rossz egy ilyen struccotoll csontu embert találni.

Érdekes volt még néhai Nopcsa báró retyezáti zerge-szarv gyűjteménye és ugyancsak zergében Puy Aladár biharmegyei erdőbirtokos kiállítását. Láttam még az aradi Simó dr. öz-aggancs kiállítását is és be kell vallanom, hogy nincsen az a megcsalt férj, aki kiülb szarvakat tudna felmutatni, mint Simó doktor zergéi. Láttam egy aggancsot ebben a gyűjteményben, amely úgy volt kifaragva, mintha a zerge megállt volna egy szobrász előtt, mondjuk Rubletzky előtt és így szólt volna hozzá:

— Kérlek Géza, légy szives faragd ki a szarvaitam.

Erre Géza elővetet volna vést és szépen, pontosan kifaragta volna azokat a vögyeket és azokat a csucsokat, azokat a hegyeket és azokat a mélységeket, a mák a körülményekhez képest egy ilyen szépen fejlett zerge-szarvban egyáltalán csak kifaraghatók.

Meg kell dicsőítenem még Solymos Ferenc urat, aki ugyan nem volt kiállítva a vadállatok között, de viszont ő állított ki két fotelt, amelyek elefántlábbon épültek fel. Impresszióm az volt, hogy az elefántok nagy lábon élnek. Feri különben kiállított egy elefántfület is, ami abban különbözik a barátfületől, hogy nem lekváros és sokkal nagyobb. Gondolom, hogy egy ilyen elefántnak nehéz lenne megcsüketülni ekkora füllel.

A kiállítást a kitünő Babescun kívül Puy földbirtokos rendezte olyan értelemben, hogy ő helyezte el az egyes gyűjteményeket a ne-

kih megfelelő pozíciókban. Segédkezett ebben Martinovics Viktor. Külön köszönetet kell kifejeznem a kiállítás igazgatóságának és rendező bizottságának azért,

hogy hiányos természetrajzi ismereteimet a kafferökörrel, a káro katonával és főleg a staféta-tyukkal kiegészítette.

Fekete Tivadar.

Köztisztviselő nem lehet antiszemita.

Érdekes körrendelet érkezett az aradi közhivatalokhoz. A kormány a rendeletben megállapítja, hogy az utóbbi időkben sűrű egy másuttánban antiszemita mozgalmak voltak s ezekre való tekintettel a kormány felhívja a tisztviselőket, hogy semmiféle antiszemita mozgásban ne vegyenek részt, ellenkező esetben az illető tisztviselő ellen fegyelmi eljárás indul meg. A rendeletet minden aradi közhivatal megkapta.

Fedák Sári — az édesapjáról, akinek tehetségét és sikereit köszönheti.

Beszélgetés a művésznővel otthonában, mialatt írógépén maga kopogtatja a postáját a világ minden tájékára.

(Budapest, október 7. Saját tudósítónktól.) Fedák Sári az írógép mellett ül és fürgé ujaival szaporán kopogtatja a billentyűket. Délelőtt tizenegy óra van. Hajnali ötkor jött haza, négyig táncolt, énekel, mulatott. Most olyan friss, üde és fiatal, mintha tíz órát aludt volna egyházamban.

— Olyan jól aludtam — mondja mosolyogva —, már rég nem aludtam ilyen jól, ilyen édesen!

És a következő pillanatban már megint a kis írógép fölé hajol, a tizenkilencedik táviratot küldi el a világ minden tájékára.

— Az új komorna jön be, Lizi:

— Sachennének Bécsbe, ne tessék elfelejteni sürgönyözni.

— Hát mit írjak neki? ... Diktáld!

— Hogy nagyon jól van a nagyságos asszony és boldog!

— Igen, boldog vagyok ...

Sachenné után a prágai, bécsi és newyorki sürgönyök egész légiója következik, mind maga írja, személyesen, a kis kézi írógép betűi úgy kopognak, mintha jégeső verné az ablakot. Aztán abba hagyja, az ölébe ejti a két kezét, nem is néz felénk, bámul ki, az üvegajtón át a budai hegyek panorámájára, s a két szeme könnyes lesz, ahogy mondja:

— Előd után kimegyek a temetőbe az atyámhoz. (Így mondja: atyám.) Elbeszélgetek vele egy kicsit ...

A hangja reszket, szinte dadog, mint aki leborul az imádatban az apja előtt és a negatívásban alig találja a szavakat:

— Az én atyám! ... Orvosnak is olyan volt, ott Beregszászon, hogyha Pestre jött volna, egyetemi katedrát adtak volna neki. De lusta volt, kényelmes nagyon, lusta, igazi magyar ur ... A földet szerette, halálosan. Ugy ragaszkodott a földhöz, mint én — a szinpadhoz és az életemhez... Mikor Tótszerdahely az enyém volt, nem volt Beregszászon maradványa. Minden percét ott akarta eltölteni ... A praxisát is elhanyagolta miatta ... Azért is nem bántam, amikor eladtam a hirtokot ... Olyan ur volt, hogy kevés hozzá hasonlót ismerek a világon. Finom, előkelő, halkszavu. Nem szerette a színészeket. A szinpadot sem szerette. Az írókat sem! Mikor Pestre jöttem színész nőnek, hallani sem akart rólam. A Bob herceg-et mégis megnézte egyszer, felcsalták, erőszakkal felhozták Budapestre. Akkor láttam először büszkén, pedig minden kritikája ez volt rólam:

— Az én atyám! ... Orvosnak is olyan volt, ott Beregszászon, hogyha Pestre jött volna, egyetemi katedrát adtak volna neki. De lusta volt, kényelmes nagyon, lusta, igazi magyar ur ... A földet szerette, halálosan. Ugy ragaszkodott a földhöz, mint én — a szinpadhoz és az életemhez... Mikor Tótszerdahely az enyém volt, nem volt Beregszászon maradványa. Minden percét ott akarta eltölteni ... A praxisát is elhanyagolta miatta ... Azért is nem bántam, amikor eladtam a hirtokot ... Olyan ur volt, hogy kevés hozzá hasonlót ismerek a világon. Finom, előkelő, halkszavu. Nem szerette a színészeket. A szinpadot sem szerette. Az írókat sem! Mikor Pestre jöttem színész nőnek, hallani sem akart rólam. A Bob herceg-et mégis megnézte egyszer, felcsalták, erőszakkal felhozták Budapestre. Akkor láttam először büszkén, pedig minden kritikája ez volt rólam:

— Az apámnak szerettem most megcsókolni a kezét ...

nál! ...

— De most már megtört a jég, innen kezdve úsmét jóbarátok letünk és én sokat, sokat tanultam tőle. Mint ember is nagyon tehetséges volt, tehetsége volt az élethez, ami a legnagyobb dolog. — Hogy az lettem, ami vagyok, azt neki köszönhetem, meg az anyámnak. A gyerekszoba nevelte Fedák Sárít, minden az ő érdemük ... Mikor az atyámat eltemettük, azt hittem, a fél életem szállt sirba...

— 'Az anyám? ... Most itt él Szentlőrincen. — Hatvanöt éves, olyan karcsu, mint egy tizenhat éves kisleány. Fenn volt nálam. Azt mondtam neki: Anyám, ha én a te korodban ilyen leszek: visszatérek az operettre.

— Van egy fiútestvérem: Pistuka. Fedák István. Most Hamburgban dolgozik egy hajógyárban, mint egyszerű, kézküzdnyos munkás. Nemrég vettem neki egy biciklit. Ugy örült, mint ha egy Cadillac-et kapott volna. Írtam is neki, ne busulj, ne félj semmit, karácsonyra átjössz hozzám Berlinbe, ott már vár az Adionban a frakk, meg a lakcipő és velem fogsz táncolni, és francia pezsgőt iszunk! ... De újév után megint felveszed a kékmunkáskabátot és mellesz vissza, az olajos gépek közé, mert így lesz belőled ember ... Csak szenvedések és munka árán nevel az élet igazi férfiakat ... Itt vagyok ... nézz meg engem! ...

Ahogy nézem, Fedák Sári talán még sohasem volt ilyen fiatal, soha nem voltak ilyen tervei! Olyan, mint egy kezdő színész, aki most indul el a pályán, melyen sikereket és népszerűséget remél. Mintha most szökött volna meg Beregszászról Fedák István dr. orvos leánya, Fedák Sarolta, aki ügyet sem vet a vendégekre, látogatókra, csak írja, írja a leveleket és a táviratokat a kis írógépén s a bucsuzásnál még van egy őszinte, igazi sóhaja:

— Az apámnak szerettem most megcsókolni a kezét ...

— Krassószörénymegye kettéosztása. Bucurestiből jelentik: Dimitriu szenátor a bánáti megyebeosztások ügyében Krassó Szörénymegyeben járt s ma visszaérkezve a fővárosba, tapasztalatairól jelentést tett Bratianu miniszterelnöknek. Hír szerint csupán Krassószörény megyét osztják ketté, a két új megyeszékhely Oravica és Lugos lesz.

— „Egy bolond százat csi-

Két táborra

szakadt Erdély zsidóság a
Önálló zsidó-lista a községi választáson.

(Cluj—Kolozsvár, október 6.) A Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke, Fischer Tivadar dr. ma a községi választásokkal kapcsolatosan kijelentette, hogy a szövetség a választások dolgával még nem foglalkozott, de október 11-re Nagyváradra országos kongresszust hívott egybe, amelyen majd megtörténik az egységes állásfoglalás. A szövetségnek az a törekvése, hogy legalább a városokban megfelelő képviseletet kapjanak a zsidók. A most alakuló Unionea Evreilor vezetője Klein Miksa dr. ma úgy nyilatkozott, hogy ők a választásokon külön listával vesznek részt, s így könnyen megtörténhetik, hogy egyhelységben két egymással szemben álló zsidólista for harcolni. A Zsidó Nemzeti Szövetség Intézőbizottsága különben mai ülésében újlag elhatározta, hogy minden erejével megakadályozni igyekszik az Unionea Evreilor erdélyi szervezetének megalakulását.

VIDEKI ELŐFIZETŐINKHEZ!

Az előfizetést megved alkalmával felkérjük úgy hátralékos, mint előfizetésüket negyedévenként megújító előfizetőinket, hogy az esedékes előfizetési összeget haladéktalanul beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap kérdésében fennakadás álljon be.

Repatriáló halottak.

Báró Urbán Iván, a felesége és Horthy Magda tetemét exhumálják az aradi temetőben és Magyarországra szállítják.

(Saját tud.) Az aradi felső temetőben október hó 12-én három koporsót emelnek ki egy, a régi Arad életében nagy szerepet vitt család kriptájából, hogy elvigyék, elszállítsák azokat Aradról messzire, a határon túl, Magyarországra. A monyoróli báró Urbán-család sírboltjában pihent eddig a három halott, hogy most messzi utra kelve, végleges pihenőjüket Magyarország földjében találják meg. Báró Urbán Iván, Arad vármegye és Arad város néhai főispánjának, a feleségének s Horthy Magdának, Magyarország jelenlegi kormányzója korán elhunyt leányának tetemeit emelik ki a sírboltból s Budapestre viszik, ahol a monumentális családi mauzoleumban helyezik el örök nyugalomra azokat. Az országghatárok megváltozásával az Urbán- és Horthy-családoknak mindennemű nexusuk megszűnt Araddal, s most meg nyilvánult a családok ama kívánsága, hogy néhai szeretteik hozzájuk közel, a földben pihennek, amelyen ők élnek. A két család megbízásából Parecz Béla dr. aradi ügyvéd beadványt intézett Arad város főorvosi hivatalához s ebben a három tetem exhumálásának, illetve Magyarországra való elszállításának engedélyezését kéri. Cucu Vazul dr. teljesítette a két család kérelmét, közben megkezdett a magyar hatóságok beszállítási engedélye is, s így október 12-én elszállítják Aradról a három elhunyt földi maradványait szeretteik körébe.

Köztársasági propaganda Magyarországon.

Budapestről táviratozzuk: A Mai Nap arról értesült, hogy a pécsi bányavidéken Linder Béla volt köztársasági hadügyminiszter vezetésével több agitátor, köztársasági propagandát fejt ki. Az adatok a letartóztatott Weinberger kommunista irataiból derültek ki.

Aradi urileányból amerikai énekesnő.

Montag Ilonka rokoni látogatásra Aradra érkezett.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes és rövid idő alatt imponáló karriert befutott vendég érkezett ma Aradra. Magyarbányhegyesi Montag Sándor csanádi nagybirtokos Ilonka leánya, aki most egy amerikai színház igazgatónöje, érkezett aradi rokonai meglátogatására. A pályafutása — dacára annak, hogy kiváló tehetsége révén jól megérdemelt, — egyike a legszeszenciósabbaknak. Montag Sándor földbirtokosnak — aki hosszú esztendőig Aradon lakott — négy gyönyörű szép leánya volt, közülök a második Ilonka, aki korai ifjúságában már művészi hajlandóságot mutatott és ragyogó szépségén kívül gyönyörű hangjával is feltűnt. Szülei fejlesztették benne az isteni szikrát és énektanulmányait először Aradon kezdte Weinhardt Auroránál. Rövidesen tinnepelt operettsillag lett Bécs és Berlin legnagyobb színpadiain.

Berlinből Amerikába ment. Rövid, de rendkívüli sikereiben gazdag operettszínpadi szereplés után Montag Ilonka maga szervezett színtársulatot kint Amerikában és az első operetténekesnői szerepkörön kívül az övé a direktrice nehéz és felelősségteljes állása is. A pályáival ezután már csupa siker, csupa diadal.

Montag Ilona néhány nap előtt érkezett meg Amerikából, első ízben Budapesten lakó szüleit kereste fel, majd néhány napot édesapja nagybányhegyesi pusztáján töltött. Ugy látszik azonban, hogy erősen visszavágyott Aradra, a honnét néhány év előtt elszakadt. Ma megjelenése az aradi korzón nagy és kellemes feltűnést keltett, sok-sok ismerőse örömmel üdvözölte a híres művésznőt, aki dr. Szahal Vilmos aradi ügyvéd vendége és három napot tölt Aradon, azután visszautazik Budapestre szüleihez.

SIKEREK A MŰVÉSRÉSZEN

* Október 15-én kezdődik a timisoarai színház. Fekete Mihály, arad-timisoarai színtársulata október 15-én kezdi meg timisoarai színelőadását és első előadásaként a Dolly című operettet mutatja be.

* Marcus Ritta, Marcus István és Cotrusné-Szántó Erzsébet hangversenye az aradi Kulturpalotában október 17-én. Jegyek Oláh Sándor könyvkereskedésében.

* Henri Barbusse felhívja a figyelmet Ben Ami legújabb könyvére (Európától—Ázsiáig.) Az „Új Palesztina” című könyv nagy sikere után Henri Barbusse, a világhírű francia író, a „Tűz” és a „Világosság” szerzője, hívja fel most egy pompás előszóban a figyelmet Ben Ami „Európától — Ázsiáig” című izgalmasan érdekes második utleirő könyvére, amely a Verlag Julius Fischer kiadásában a napokban jelent meg Bécsben és már nálunk is kapható. Ben Ami ebben a kötetben is teljesen új és eddig sehol fel nem dolgozott utleirásokkal lép a közönség elé. — A két világrész érintkezési pontján, a festői és titokzatos Boszporusban peregnék le azok az érdekes események, amelyekre ma három milliárd ember figyel és amelyek a német, magyar és francia sajtóba írott cikkeivel Ben Ami dobott először a közönségbe. Az író élvezet bennünket Szтамбуl kísérteties sikátoraiiba, beszurran velünk az európai negyedek oszlopaiiba és éjszakai lebulgiba, résztveszünk keleti bachanáliákon, együtt izgulunk Galata lányos utcáin, egy estét töltünk az orosz nagyhercegek és arisztokraták klubjában, naphosszat csavargunk az Aranyszarv napsütötte tükreiben, az egyik tengerparti faluban egy egészen különös és miféleképp nem látott zsidófajttal ismerkedünk meg és szímet nélkül az az érzésünk, hogy megyünk mindenütt.

az íróval, hogy képten nyomorítottak meitette vagyunk. Egy gyönyörű kelteti utazással én fel Ben Ami új könyve, amelyet még csak eleve nebbé tesznek a csodaszép helyszínen készült felvételek. A címlap Franz Reichenthal hírneves modern festőművész alkotása.

* Báró Hatvany Lajos október 23-án az aradi Kulturpalotában előadást tart Ady Endréről. Az előadót éveken keresztül meleg barátság fűzte a poétához, tudója volt intimitásainak, amelyeket csak legközvetlenebb hozzátartozói ismertek Adyról, ismerője volt terveinek, céljainak és vágyainak, amelyekről Ady néha oly szívesen beszélt azoknak, akiknek baráti lelke készséggel nyílt meg a magyar poéta előtt. Az október 23-i Hatvany-estre jegyek elővételben a holnapi naptól kezdődőleg Oláh Sándor könyvkereskedésében válthatók.

* A Horváth Mici-estet, melynek az elmúlt vasárnap oly nagy sikere volt, hogy a közönség nagyrésze kiszorult, vasárnap, október 11-én megismétlik. Jegyek szerdán délutániól a féli színházban. Az előadás kedvezményes helyárakkal tartatik.

Magyar sajtóban él a magyar nyelv. Terjessze az ARADI KÖZLÖNY-t!

Nagyarányu

kémszervezetet leplezték le.

(Bucuresti, október 6.) A bucovinai 11-ik lovasezredűen a sziguranca széleskörű kémszervezetet fedezett fel. A szervezet vezető egy szakaszvezető és egy tizedes voltak, akik rendszeres tudósításokat küldtek Moszkvába a romániai állapotokról. A nyomozás megállapította, hogy a szervezet tagjai összeköttetésben álltak a galiciai összeesküvőkkel és részt vettek a király elleni merénnyel előkészítésében.

Rákosiék

statáriális bíróság elé kerülnek.

(Budapest, október 6.) Az „Az Est” értesülése szerint Rákosi Máttyás és társai statáriális bíróság elé kerülnek. Az ügyesség ugyanis Rákosiakat nem a társadalmi rend fel forgatásával, hanem nem igazadással vádolja, erre pedig a statárium ma is érvényben van. Ennek alapján a kihallgatásokat nem a vizsgálóbíró, hanem az ügyész eszközöli. Valószínű, hogy a főtárgyalást két héten belül megtartják. Weinberger Zoltán, akát 1921-ben 15 évi fegyházra ítélték, de közben cserefogolyként Oroszországnak kiadták, ma megkezdte fegyházbüntetésének kibőltetését. Néhány kommunista a fegyházban éhségsztrájkot kezdett a fegyház vezetősége azonban mártól kezdve mesterségesen táplálja őket.

Ongyilkos lett egy tatarbunari lázadó.

(Bucuresti, október 6.) Ország-szerre nagy apparátussal folyik a hajszja bolsevista összeesküvők után. Chitilában, Bucuresti erődjében ma letartóztatott négy kényit és négy ifjut, akik rendkívül gyanúsán viselkedtek. Kihallgatásuk folyik. Ugyanekkor Galatzból egy bolsevista agitátor megrendítő öngyilkosságáról érkezik hír. A galatzai rendőrségnek tudomásra jutott, hogy Alexandru Potinai tatarbunari menekült, aki résztvett a tatarbunari lázadásban, majd pedig megszökött, Galatzban tartózkodik. Proscenkó nagykereskedő házában nyomára is akadta. Amikor a rendőrök le akarták tartóztatni, a menekült kést rántott elő és szíven szúrta magát. Rövid tusa után meghalt.

M O Z I

xx „Vissza a nyomorba” film-drama-bemutató az aradi Apollóban. Ma, szeruán érdekes nagyvárosi erkölcsképet mutat be az Apolló mozgósínház. „Vissza a nyomorba” tipikus társadalmi dráma, de iölepitése, meseszövése, fordulatos jelenetei, rendkívül izgalmassá teszik. A film rendezője Richard Oswald; Mary Kid, Reinhold Schünzel és Johannes Riemann játszik a főszerepeket a nagyszabású filmben. A hétfelvonásos dráma előadása fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx A Malek-vigjátékok nagy sikere az aradi Urániában. A Malek-vigjátékok rövid idő alatt a filmburleszk művészi termékeknek legelső sorába kerültek. Az Uránia mozgósínház nagy sikerrel mutatott be három Malek-vigjátékot, amelyek címei: „Malek leánynézőben”, „Malek, mint repülő” és „Malek mint céllövőbajnok.” Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

Jön! Jön!
Jacki Cooganna!
ÉLJEN A KIRÁLY

HIREK

— **Trónbeszéd a parlament megnyitására.** Bucurestiből jelentik: A parlament megnyitására napjára Őfelsége a fővárosba érkezik, hogy a trónbeszédet felolvassa.

— **A közlekedésügyi miniszter utazott Aradon.** Ma reggel Vaitoianu közlekedésügyi miniszter Bucurestiből jövet, Aradon át Oradea-marera utazott. Az aradi állomáson csak néhány percig tartózkodott a miniszter, hivatalos fogadtatás nem volt.

— **Összeül a Magyar Párt einöki tanácsa.** Cluj-Kolozsvárról jelentik: A Magyar Párt einöki tanácsa szerdán délelőtt 10 órakor ülést tart. A gyűlés iránt igen nagy az érdeklődés s az einöki tanács vidéki tagjai — köztük Thury Kálmán, Balogh Géza, Jakabffy Elemér — teljes számban résztvesznek azon.

— **Szerb plébánosválasztás Őcsanádán.** Az Őcsanádi görög keleti szerb plébánosi stallumot, mely halálkozás következtében hosszabb idő óta üresedésben volt, tegnap töltötte be az egyházközség. A plébánosi állásra három pályázta és pedig: Terzin György csákovai plébános, Dragojevics János szerbszentmártoni lelkész és Sztojánovics Mihály abszolválta theológus. Az egyháztanács nagy szótöbbséggel Dragojevics János szerbszentmártoni lelkészt választotta meg az Őcsanádi szerb egyházközség plébánosává.

— **Katonák jelentkezése.** Az aradi központi rendőrség katonai ügyosztálya felhívja Molnár Lajos 1896., Hajnal Lajos 1896., Zevk Endre 1896., Tyirityán György 1898., Gulyás Ferenc 1903., Basch Ferenc 1903., Barbos József 1903., Brulyó József 1903. évfolyambeli tartalékosokat, hogy katonai okmányaik átvétele végett azonnal jelentkezzenek a központi rendőrség I. emelet 9. számú hivatalában.

— **Éjjeli verekedés és csendháborítás.** Az aradi rendőrség éjjeli csendháborításért és verekedésért letartóztatta Lucian Romulus, Stan Samuel és Lakatos Lajos napszámosokat s megindította ellenük az eljárást.

— **Jelentkezési felhívás.** Az aradi sziguranca ielszólítja mindazon külföldi állampolgárokat, akik tartózkodási engedélyüket eddig még nem kapták meg, hogy öt napon belül jelentkezzenek a szigurancán.

— **Letartóztattak egy vasúti tolvajt.** Az aradi vasúti állomáson az éjszaka folyamán a szolgálatot teljesítő detektív rajta csípte Jakab János foglalkozás nélküli egyént, amint Scheer Dezső kereskedő élelmiszert tartalmazó csomagját ellopta. Jakabot letartóztatták és holnap átadják az aradi ügyészség fogházának.

— **Herriot beteg.** Párisból jelentik: Herriot influenzában megbetegedett. A volt miniszterelnök állapota nem veszélyes.

— **A Sfatul Negustoresc aradi csoportja felhívja az összes szállítócégek tulajdonosait,** továbbá a vámdeklaránsokat, hogy a vámtarifán eszközözlendő módosítások ügyében e hó 8-án, csütörtökön d. u. 18 órakor a Victoria bank helyiségében megtartandó értekezleten jelenjenek meg. Sfatul Negustoresc aradi csoportja.

— **Technikai okokból a „Juno” vadásztársaság közgyűlése** október hó 12. napjának 18 órájára lett elhalasztva.

Konfliktus Ausztria és Olaszország között.

Rómából táviratozzák: Olaszország bécsi követe ma tiltakozását fejezte ki az osztrák kormánytól Ellenbogen szocialista vezető beszéde miatt, amelynek egyes részeit Olaszországra nézve sértőnek tekintti. Az osztrák külügyminiszter sajnálkozását fejezte ki a történetek felett és azonnal elküldötte megbízottait az olasz követségre, hogy ebben a formában is elégtételt szolgáltatasson. Az olasz követ azonban az elégtételkérést nem tartja megfelelőnek.

Volt miniszterelnökből aradi ügyvéd lesz.

Pop C. István ügyvédi esküje. — Az aradi törvényszék nyugalmazott elnöke ügyvédi gyakorlatot kezd.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes esemény színhelvé lesz holnap délben 12 órakor az aradi törvényszéki elnöki kabinet. Dr. Pop C. István volt miniszter és miniszterelnök megjelenik az aradi törvényszék teljes ülése előtt és Simionescu Constantin törvényszéki elnök kezébe icseszi az ügyvédi esküt. A neves politikusnak — mint ismeretes — régebben volt már Aradon ügyvédi irodája, azonban politikai tevékenysége folyamán abbahagyta az ügyvédi prak-

szist. Most ismét bejegyeztette magát és esküre jelentkezett. A jövő héten különben még egy igen érdekes eskütétel lesz az aradi törvényszéken. Dr. Moluován Silvius az aradi törvényszék nyugalmazott elnöke holnap adja be kérvényét, amelyben ügyvédi eskütételre jelentkezik. A nyugalmavonult törvényszéki einök valószínűleg a jövő hét valamelyik napján teszi le az ügyvédi esküt és ügyvédi praxist kezd Aradon.

— **Országos mérnök-kongresszus Váradon.** Ma délelőtt 11 órakor nyílt meg Oradea-maren a mérnökök országos kongresszusa, amelyen Mosoiu miniszter is résztvesz.

— **Áthelyezett ügyész.** Nicclau Timisoara: ügyészt hasonló minőségben a sepsiszentgyörgyi törvényszékhez helyezték át.

— **Házasság.** Sárkány Gábor, a Temesvarer Zeitung munkatársa, a timisoarai újságírószindikátus elnöke, ma délben fél 12 órakor tartja esküvőjét Frischler K. Illy urhölgygel Timisoarán. Az esketési szertartást dr. Gheorghievici Lucian főpolgármester végzi és tanuk dr. Cosma Aurel volt miniszter, Timisoara város országgyűlési képviselője és Lovas Antal, a Temesvarer Zeitung főszerkesztője lesznek.

— **Strazzák, főkönyvek Kerpelel.**

— **Idegenek jelentkezése.** Az aradi állambiztonsági hivatal felhívja az alant felsoroltakat, hogy saját érdekében a különbeni következmények terhe mellett azonnal jelentkezzenek: Csarsch Izabella, Hoffmann Izabella, Siposs Lajos, Samstag Gyula, Koch Sándorné, Havas Borbála, Gobetz János, Takács Géza, Schwadron Chaje Rachel, Krausz Viktória, Hirschler Ignác, Ivanova Mária, Dvorac Johanna, Dvorac Vencel, Groth Vilmos, Vermes József, Török I. Borbála, Davidovics D. Eszter, Schauer Bella, Terényi Ilona, Krausz Andrásné, Schlesinger Emil, Schiska Lajos, Varju Jenő, Koncz Ilona, Nikolics Sarolta, Bökenyi Margit, Rössler Simon, Popa Emma, Nagy Lajosné, Trebin Vilma, Rieder Terézia, Kovincsics Zorka, Lüttle Kurt, Mayerhoffer Kamilla, Meder Károly, Schaller Imre, Feiner Mórné, Litzmann György, Medovarszky Jánosné, Szabó Julianna, Lenhardt Mária, Hertl Vilmos Miklós, Lambert Mária, Stepan Paulina, Krummer Pál, Balogh Jenő, Ehrenfeld Betty, Löcsi István, Bechova Indriska, Winkler Anna, Adler Mayer, Triska Erzsébet, Übel Walter, Klein József, Pavlik Erna, Wesser Miklós és Weltin Jusztina.

ŐSZI ÉS TÉLI

női divatujdonságok megérkeztek

SZÉKELY MIHÁLY

divatruházába 9049

Arad, Piata Avram Iancu 20

— **Meggyilkolták az „Avanti” főszerkesztőjét.** Firenzéből jelentik: A szabadkőművesek és fascisták közötti ellentét tegnap véres politikai gyilkosságokban ért forpontra. Luperino, a fascista direktórium titkára egy fascista gyűlésen való részvételre akarta kapacitálni Bandinellit, a szabadkőművesek egyik vezetőmberét. Bandinelli vonakodott. Közben egy másik szabadkőműves: Benzioni is beleavatkozott a vitába, a mely ugyanvira elmérgesedett, hogy Benzionit revoivert rántott és Luperinót halálosan, egy fascista társát pedig súlyosan megsebesítette. Az esemény hírére több száz fascista az uccán megtámadta Benzionit és agyonlőtték. A reldühödött tömeg ezután megtámadta az uccán sétáló Consolot, az „Avanti” című lap főszerkesztőjét és több követ adtak le rá. A főszerkesztő a kórházba szállítás közben meghalt. A hatóságok szigorú intézkedéseket képtettek életbe a rend helyreállítására.

— **Megölte az alkohol.** Özv. Höflinger Ferencné 55 éves magánzónót ma reggel halva találták Strada Otuz (Illés-ucca) 78. számú lakásán. Az asszony iszákos volt és azt hiszik, hogy a mértéktelenül fogyasztott alkohol ölte meg. Holttestét a hullaházba szállították, ahol felboncolják.

— **Vasúti katasztrófa Franciaországban.** Bordeauxból jelentik: Az avignoni gyorsvonat hibás váltóállítás miatt nekiszaladt egy tehervonatnak, tiz utas súlyosan, sokan könnyen sebesültek meg.

Erdős René, Tzano Amaryll
befejező kötete megjelent.
Sándor hírlapírója Arad.

— **Öngyilkos egyetemi hallgató.** Budapestről táviratozzák: Pállos Gyula 23 éves egyetemi hallgató Ujpest mellett egy vonat elé vetette magát és a vonat halálra gázolta. A szerencsétlen egyetemi hallgató tettét szerelmi bánat miatt követte el.

— **Eltélt tejhamisitók.** Az aradi piacon nap-nap után tartanak razziát, azonban minden szigorú büntetés dacára mégsem sikerül teljesen megakadályozni azt, hogy a közönségnek vizezett tej ne jusson. Ma dr. Luszt Ferenc hatósági orvos ismét előállított két tejesasszonyt, akik három rész vízhez egy rész tejet öntöttek. Az így vizezett tejet, jobban mondva tejezett vizet hat és hét lejéri árulták. Az aradi városi főorvosi hivatal a tejhamisitókat és pedig özvegy Tóth Lajosné 1000 lej, özvegy Rác Györgyné 500 lej pénzbüntetésre ítélte.

— **Az elmebeteg betörő az ügyészségen.** Részletesen beszámoltunk mai számunkban arról a betörésről, a mely az aradi vasutállomásnál levő Klein Sándor kereskedőnél történt. A tettest, Demény Ferencet, egy egykori gazdag tordai téglagyáros fiát — mint megirtuk — letartóztatták. Elfogták vele együtt a feleségét és Ugróczy Rozáliát. Ma reggel mindhármat az aradi ügyészségre kísérték, ahol Nicolescu Miklós főügyész kinallgatta őket. Demény Ferencet letartóztatták, míg feleségét szabadlábrahelyezték. Ugróczy Rozáliát a délelőtti folyamán átkísérték az aradi szigurancára, amely áticszi a határon, mivel Magyarországról szökött át és itt bejelentetlenül élt.

— **Felmentették a gyújtogatással vádolt tüzoltóztitot.** Szegedről jelentik: A szentesi városháza felgyújtásával vádolt Bagi Imre tüzoltóparancsnokot a törvényszék fölmentette a vád alól. Az indokolás szerint a bíróság sem lélektanilag, sem fizikailag nem látja beigazoltának a vádat. Az ügyész indítványára a bíróság a felmentés ellenére is elrendelte Bagi Imre további letartóztatását.

— **Vérátömlesztéssel mentették meg Rothschild Jenő feleségét.** Párisból jelentik: Rothschild Kitty — gróf Schönberg elvált felesége — néhány nappal ezelőtt súlyosan megbetegedett és az orvosok megállapították, hogy csak vérátömlesztéssel lehet megmenteni. A műtéthez férje, Rothschild Jenő ajánkozott, akinek vérért átömlesztették. — Az operáció jól sikerült és az asszony állapota azóta javult.

— **Halálozás.** Adler Alfréd, a Neuman Testvérek-cég tisztviselője ma délben 35 éves korában meghalt. Temetése e hó 8-án, csütörtökön délután 3 órakor lesz az aradi izraelita temető halottas házából.

— **Engedély nélküli italmérések Aradon.** Az aradi rendőrséghez több feljelentés érkezett, hogy Aradon engedély nélküli italmérések vannak. A rendőrség a pénzügyigazgatósággal egyetértve elhatározta, hogy közös bizottságot küld ki, amely az engedély nélküli italméréseket felkutatja. Tettenérés esetén az italkészleteket lefoglalják és elkobozzák, a helyiséget bezárják s a tulajdonost jelentős pénzbüntetéssel sújtják.

— **Elveszett farkaskutya.** Ciorascu Tachenak, az aradi sziguranca helyettes főnökének Strada Episcopul Ciorogariu 12. szám alatti lakásáról elveszett egy négyhónapos, „Diana” névre hallgató kölyök-farkaskutya. A becsületes megtaláló vigye a kutyát a szigurancára, ahol jutalomban részesül.

Jön! **Jön!**
Jacki Coogannal
ÉLJEN A KIRÁLY

— Elmelegítőintézetbe kerül Bet-tauer gyilkosa. Bécsből jelentik: Bet-tauer Hugó író gyilkosának teg-visszavonta az orgyilkosság vád-ját, mert az orvosi vélemény szer-int a lövés szemtől-szembe érte az író. Orgyilkosság helyett most már a gyilkosság vádját emelte Rothstock Ottó ellen. Az esküdtek 12 szavazattal gyilkos-ság büntetésben bűnösnek mon-dották a vádlottat. Arra a kérdé-sre, hogy a gyilkos szabad elhatá-rozásának birtokában volt-e, ami-kor a gyilkosságot elkövette, hat igen és hat nem szavazat esett. Az ügyész erre azt javasolta, hogy a vádlottat internálják. A bíróság végül is úgy döntött, hogy a gyilkos fogtechnikus el-melegítőintézetben helyezik el.

— Borzalmas vihar a finn tenge-ren. Helsingforsból táviratozzák: A botniai tengeröbölben már évtizedek óta nem tapasztalt hatalmas vihar tombol, óriási hullámhegyek képződnek és nagy köd lepi el a tenger színét. A gyakorlatozó finn flotta két torpedónaszádja elsüllyedt, másik két torpedónaszádról pedig semmit sem tudnak.

— Elveszett és megtalált urileány. Triff Dominika ludesci születésű, szászvárosi illetőségű 20 éves urileány a napokban Szászvárosról nyomtalanul eltűnt. Szülei kétségbeesetten jelentették be az eltűnését az ottani rendőrségen, amely elrendelte az országos körözését. A körözövel alapján Triff Dominikát tegnap az aradi rendőrség előállította. Kiderült, hogy aradi rokonaihoz jött látogatónak. Rokonaival azonban csak lánynak viszonyban s ezért nem jelentette be otthon utazását. Ma különben táviratilag értesítette szüleit, hogy néhány napot Aradon töltött s már utazik is haza. Triff Dominikát kihallgatása után elbocsátották a rendőrségről.

— Botrány egy bécsi klubban. Bécsből táviratozzák: A bécsi Öster-reichischer Hof félemeletén levő Wiener Zentral nevű játéklubban botrányos jelenetek játszódtak le, mert egy Fuchs Rudolf nevű fiatal utazó az összes játékosokkal, köztük dr. Hartmann Leóval, a klub vezetőjével is összekülönbözött. Rendőrt hívtak és ekkor Fuchs kést rántott, mire a rendőr kardját használta és könnyebben megsebesítette Fuchst. Életveszélyes fenyegetés erőszakos viselkedés miatt megindították ellene az eljárást.

Adóbehajtás

tüzzel-vassal.

Az aradi pénzügyigazgatóság elszállítja az adóhátralékosok lefoglalt holmijait.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi pénzügyigazgatóság, tekintettel az óriási adóhátralékokra, megint a legradikálisabb adóbehajtást határozta el. Október eisejével már az utolsó adórészlet és ezzel az egész évi adó esedékessé vált. Még egy napjuk van az adózóknak, különösen azoknak, akiknél már foglaltak, hogy adótartozásukat rendezzék, mert 8-án megkezdik a zálogtárgyak összegyűjtését és beszállítását. A pénzügyigazgatóságon a nagyon is szigorú eszköz végrehajtására sorrendet állapítottak meg és eszerint október 8-án az I. adókerületben a következő uccákat veszik sorra: Str. Bratianu, Str. Consistorului, Str. Iosif Vulcan, Str. Alexandri, Str. Horia, Str. Ilarie Chendi, a II. adókerületben: Str. Coganiceanu, Str. Gozsu, Str. Seminarului, Str. Veliciu. 9-én az I. kerületben: Str. Marasesti, Str. Episcopul Radu, Str. N. Oncu, Str. Caragiale, Str. Ionescu, Str. V. Babes, Str. Simion Balint, Str. Negri. II. kerületben: Str. Russu-Sirianu, Piata Catedralei, Calea Saguna. 10-én az I. kerületben: Bulevardul Regina Maria, Bulevardul Regele Ferdinand, Piata Stefan cel Mare, Calea Padinei, Bul. Dragalina, a II. kerületben: Calea Banatului, Piata Vechi, Piata Pestelui, Strada Muciu Seacvoia. Figyelmezteti a pénzügyigazgatóság az érdekelteket, hogy ezeken a napokon fejtélenül tartózkodjanak otthon, mert távollétük esetén a pénzügyigazgatóság közgei felnyitják a lakást, a zálogtárgyakat elviszik. Az adóhátralékok rendezése már csak azért is szükséges és fontos, mert nemcsak a zálogtárgyakat szállítják be, hanem az ezért járó költségeket is az adóhátralékos fizeti.

A magyar kisebbség szent ügyét szolgálja, aki terjeszti az ARADI KOZLONY-t!

KÖZGAZDASÁG

A magyar pénzügyintézetek nem váltják be a román kézben levő kötvényeket.

(Saját tudósítónktól.) Emlékeztetes, hogy egy fél esztendővel ezelőtt az aradi pénzügyigazgatósághoz rendelet érkezett, amely a román állampolgárok kezében levő, magyarországi pénzügyintézetek által kibocsájtott kötvények bejelentését rendelte el s ezt azzal indokolta, hogy az életbelépett román-magyar pénzügyi egyezmény értelmében ezeket a kötvényeket hivatalos uton — 2:1-es kulcs arányában — beváltják. A bejelentés azonban csak azokra az értékpapírokra vonatkozott, amelyek már 1918. október 31. előtt a jelenlegi tulajdonosok birtokában voltak. Több mint tíz millió értékű ilyen értékpapírt jelentettek be annakidején s a pénzügyigazgatóság ezeket, az állampolgárságot s az egyéb körülményeket igazoló iratokkal együtt felterjesztette a pénzügyminiszteriumhoz, amely megtette a lépéseket, hogy a magyar pénzügyintézetek váltsák be az értékpapírokat. Igen sok kötvény beváltása folyamatban is van, de viszont tekintélyes értéket reprezentáló kötvény beváltását visszautasították és erről ma érkezett meg a pénzügyminiszterium értesítése az aradi pénzügyigazgatósághoz. A visszautasítást a magyar pénzügyintézetek minden egyes esetben külön megindokolják. A legtöbb esetben az a kifogásuk, hogy a kötvény tulajdonosa csak 1918. október 31. után jutott kötvény birtokába és így már nem igényelheti a kedvezményes beváltási kulcsot. Több ízben nem találták megfelelőnek az értékpapír származására vonatkozó igazolásokat és van egy eset, amelyben a már 1922-ben megtörtént sorolás miatt nem hajtják végre a beváltást. A pénzügyminiszterium ma érkezett rendeletében felszólítja az érdekelteket, hogy október 15-ig nyújtsák be kérvényeiket, amelyekben a visszautasítást megfélebbzik és ebben a kérvényben igazolják azokat a hiányokat, amelyek miatt az elutasítás történt. A kérvényt a Comisiunea mixta-hoz (vegyes bizottsághoz) címezzék és a pénzügyigazgatóságon Glava György főtanácsoshoz, a földszint 7. számú szobában nyújtsák be, aki azután azt a miniszteriumhoz terjeszti fel. Különben Glava főtanácsos az érdekelteknek szóbeli uton hozza tudomására a magyar intézetek az elutasításra vonatkozó indoklását. Ha azonban az érdekeltek most sem alkalmazkodnak a rendelet minden pontjához, akkor végleg letehetnek arról, hogy a pénzügyi egyezményben lefektetett jogukat valamikor is érvényesítsék.

A ma érkezett rendelet szerint különben a következőket utasították el: özvegy Pecher Henriknét a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Magyar Földbirtokosok Hitelintézete és a Kisbirtokosok Országos Hitelintézete, a Nagylaki Népbankot a Pesti Hazai Első Takarékpénztár és a Belvárosi Takarékpénztár, az Aradi Polgári Takarékpénztárt a Pesti Hazai Takarékpénztár, az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és a Magyar Földhitelintézet, a Victoria Takarékpénztár a Magyar Országos Központi Takarékpénztár és a Magyar Általános Takarékpénztár, Geibert Mátyást a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, Weisz Manót (Nagyzerind) a Magyar Jelzáloghitelbank, az Erdélyi Hitelbankot a Kisbirtokosok Országos Hitelintézete és a Magyar Agrár Járulékbank, Stern Lipót a Kisbirtokosok Országos Hitelintézete, Künstler Andort a Magyar Általános Takarékpénztár, Reusz Mórt a Magyar Országos Központi Takarékpénztár és az Arad-Csánádi Gazdasági Takarékpénztárt a Magyar Földhitelintézet. Az elutasított kötvények összértéke több millió teszik. Valószínű azonban, hogy a megfelelő igazolással ellátott felelősek eredményesek lesznek és végül ezeknek a kötvényeknek jó része is beváltásra kerül.

Zürichben 2'50, Párisban 10.25 a lej.

HELYI VALUTAÁRAK

(Október 6.) Áru: Márka 49, angol font 990, svájci frank 40, francia frank 10.20, lira 8.60, dollár 207, dinár 3.70, schilling 29, magyar korona 340, cseh korona 6.10. Pénz: Márka 47, angol font 980, svájci frank 38, francia frank 9.60, lira 8, dollár 205, dinár 3.60, schilling 28, magyar korona 350, cseh korona 6. Kifizetések: Márka 49.75, angol font 1010, svájci frank 40.30, francia frank 9.85, lira 8.40, dollár 208, dinár 3.75, schilling 29.40, magyar korona 337, cseh korona 6.19.

ZÜRICHI TŐZSDENYITÁS. (Október 6.) Berlin 123.45, Amsterdam 208.45, Newyork 518.75, London 2510.25, Páris 24, Milánó

Kizárólag engros. Kizárólag engros.

AZ ORSZÁG LEGNAGYOBB SZÖRMEÁRUHÁZA CLUJON VAN.

Telefon Interurban 5-19.

Szenzációs a "CASA DE LIPSCA"

Telefon Interurban 5-19.

cluji lerakata. Káprázatos választékban tárulnak a nézők szeméi elé a világ összes szőrméi. :: A cégnek London, Páris, Lipcse, Bécs, Krakau és New-Yorkban vannak fiókjai. A cluji áruház a napokban nyílik meg a Cal. Reg. Ferdinand 5. sz. alatt a Szabó Jenő emeleti helyiségeiben. A kereskedelmi életnek ez lesz a legnagyobb szenzációja.

Lloyd Express 4050. 5226

Vigjátékost

esütörtökig

az aradi

Urániában

MALEK

a közkedvelt komikus legjobb burleskjeiből összeállítva.

Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9 órákor kezdődnek.

LEGUJABB

Eratianu Jonel felajánlotta a kormányt a nemzeti pártoknak.

(Bucuresti, október 6. Tudósítónk éjszakai telefonjelentése.) A politikai köröket váratlan és szenzációsan érdekes híradás tartja nagy izgalomban. Ma felhivatalos közlemények jelentek meg, amelyek azt tudatták, hogy **Bratiam Jonel** miniszterelnök generális felhatalmazást adott **Constantinescu** Sándor miniszternek, hogy a nemzeti párttal tárgyalásokat folytasson le. E tárgyalások odairányulnának, hogy a nemzeti párt vegye át az ország kormányzását, de csakis azzal a feltétellel, ha mindennemű összeköttetést megszakít a parasztpárttal. Ez a közlés érthető feltűnést keltett, amit fokoz az a szállongó hír, hogy a kolaborációs tárgyalások a nemzeti és parasztpárt között teljesen megszakadtak s a parasztpárt ennek alapján elhatározta, hogy szabadkezettel nyervén, teljesen önálló listával vesz részt a választásokon.

Felcszátják a legfelsőbb semmitőszék erdélyi osztályát.

(Bucuresti, október 6. Tudósítónk éjszakai telefonjelentése.) A legfelsőbb semmitőszék erdélyi osztályát felcszátják s vezetőjét, **Plopu György** dr. volt budapesti kúriai bíró nyugdíjazták, a bírákat pedig különböző tanácsokba osztják be. Ez az intézkedés nagy feltűnést kelt, mert ezzel előáll az a helyzet, hogy a speciális erdélyi ügyeket ezentúl hozzánemértő, illetve a viszonyokat nem ismerős bírák fogják intézni.

20.85, Prága 15.35, Budapest 0.0072.55, Belgrád 9.18.75, Bucaresti 2.47.50, Varsó 0.00087, Bécs 0.0073.15.

ZÜRICH TŐZSDEZÁRLAT. (Október 6.) Berlin 123.50, Amsterdam 208.45, Newyork 518.75, London 2510.75, Páris 24, Milánó 20.85, Prága 15.35, Budapest 0.0072.60, Belgrád 9.18.75, Bucaresti 2.50, Varsó 0.00087, Bécs 0.0073.15.

BUCURESTI TŐZSDEZÁRLAT. (Október 6.) Kifizetések: Páris 9.67, Berlin 49.50, London 1007, Newyorki 206.50, Milánó 8.41, Zürich 40, Bécs 29.20, Prága 6.12. **Valuták:** Napoleon 785, aranymárka 48.50, leva 1.48, török líra 1.14, angol font 980, francia frank 9.90, svájci frank 39, líra 8.30, dracimán 3, dinár 3.65, dollár 206, lengyel marka 34, schilling 29, magyar korona 29, cseh korona 6.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS ÁRFOLYAMAI. (Október 6.) Belgrád 1263—1267, dinár 1249—1263. **Bucuresti** 344—346, lej 338—344, Páris frank 3295—3325, Bécs osztrák korona 100.62—100.96, Zürich svájci frank 13.756—13.832, Prága 2113—2121, cseh korona 2103—2121, Newyorki dollár 71.340—71.560.

= **Az indexszám emelkedése.** Bucurestiből jelentik: Az Argus mai száma közli a szeptember havi indexszámot, amely az 1916. évi árakhoz képest negyvenhatszoros drágulást mutat. Az előző havi árakkal szemben a drágaság két és fél százalékkal emelkedett.

= **Magyar bikákat vásárol** Arad megye. A vasárnap megtartott timsórai állatkilátáson Arad vármegye vezetősége mintegy 700.000 lej értékű bikát vásárolt a megye községei számára. Összesen 28 darab fajállatot vettek átlag 20—28.000 lejes árában. Az apaállatokat dr. Lázár Ágoston vármegyei alispán és Boneu Vazul vármegyei főjegyző vásárolták Turturica timsórai kerületi állategészségügyi felügyelő közbenfőttével. A megyének ez alkalommal mintegy 1,200.000 lej állott rendelkezésére, hogy bikát vegyen, de ezt az összeget csak részben használták fel most, mert újabb alkalmat várnak.

hogy a tenyészállatállományt szaporítsák. A megye vezetősége különben már engedélyt kapott a kormánytól, hogy Magyarországról is vásárolhasson bikákat, ami még ebben a hónapban meg fog történni és ebből a célból egy megyei bizottság megy át Magyarországra. A bizottság tagjai lesznek dr. Lázár Ágoston alispán, Boneu Vazul megyei főjegyző, Soós Jenő megyei főállatorvos, Manciu Aurel megyei számvető és valószínűen Suciu Traian borosjenői főszolgabíró, miután a Magyarországon vásárlandó állatokat a borosjenői járás részére veszik, mert ennek a vidéknek van szüksége ilyen fajtájú állatokra.

= **A magyar borpiao.** Budapestről jelentik: A kitűnőnek ígérkező szüret várható eredményeit az utóbbi hetek rossz időjárása alaposan lerontotta. A magyar borpiao kilátásai azonban erősen javultak, mivel Anglia és Lengyelország erősen érdeklődnek a magyar borok iránt. Angol részről egyelőre a tokaj hegyaljai és a baltoni elsőrangú borok iránt nyilvánul meg jelentős vételkedv, míg Lengyelország főleg a könnyebb asztali borokat akarja vásárolni.

= **A kiviteli illetékek leszállítása.** Bucurestiből jelentik: A legfőbb gazdasági tanács ma délután összeült, hogy határozzon a kiviteli illetékek esetleges leszállítása dolgában.

Az aradi
Apollo
ban, szerdától

VISSZA A NYOMORBA
nagyvárosi erkölcskép

MARRY KIDD és REINHOLD SCHÜNZ-tel
a főszerepben.

Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9 órákor kezdődnek.

Az ülés hír szerint csak a késő éjszakai órákban fejeződik be.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judefalui.

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget

A Neuman Testvérek Ipari r. t. igazgatósága és felügyelő-bizottsága megindulva közli, hogy a részvénytársaság régi tisztviselője

Adler Alfréd úr

munkás és becsületes életének 35-ik évében, hadifogságban szerzett betegség következtében elhunyt.

A megboldogult vállalatunknál eltöltött egész idő alatt az odaadó és lelkiismeretes tisztviselő mintaképe volt. Szorgalmával és jellemével fölöttesei és munkatársai nagyrabecsülését és elismerését egyaránt kivívta.

Emlékét tegyelettel őrizzük meg.

Arad, 1925. október hó. 10270

A Neuman Testvérek Ipari r. t. tisztviselői mélyen megrendülve tudatják, hogy szeretett kartársuk

Adler Alfréd úr

az orosz hadifogságban szerzett betegség következtében i. hó 6-án elhunyt.

A megboldogultban őszinte, nemesszívű barátunkat és kiváló munkatársunkat gyászoljuk, kinek emlékét mindenkor szeretettel őrizzük meg. 10279

Arad, 1925. október hó.

Önt megakarják tévesztetni,

ha dobozban és csomagban olyan pótkávé ajánlanak, mely a valódi Franck-hoz külsőleg hasonlít ugyan, de mégsem a valódi Franck, hanem ennek csak megtévesztő utánzata. Ha az egyedül valódi Franckot akarja, akkor csak olyat fogadjon el, amelyen gyári jegyünk a kávédaráló és teljes aláírásunk:

Franck Henrik Fiai
található.

8946

Berliner Hausverwaltung

übernimmt, nach langjähriger Erfahrung in Miet-, Hypothek- und Hausverwaltungsangelegenheiten,

Dr. Erwin Rawicz,

BERLIN Wilmersdorf Trautenaustrasse 20. (Seitenflügel rechts).
Telefon Pfalzburg 16—34.

Nähere Auskunft in der Administration des „Aradi Közlöny“

Berlini házak kezelését

elvállalja ház-, ingatlan-, jelzálog-, kölcsön- és házasügyekben sok évi tapasztalat alapján

Dr. Erwin Rawicz,

BERLIN Wilmersdorf Trautenaustrasse 20. (Seitenflügel rechts).
Telefon Pfalzburg 16—34.

Közelebbi felvilágosítással az „Arad. Közlöny“ kiadóhivatala szolgálatában

Írógépmechanikus

Jó fizetés mellett
kerestetik elsőrangú
NAGYVÁRADI SZAKÜZLETHEZ.
Írásbeli ajánlatok fizetési igények
kel Rudolf Mosse hirdetési
vállalathoz Oradea-
Mare küldendők. 5971

Belvárosi magánház

elfoglalható 4 szoba, elő-, fürdőszoba lakással, műhelynek alkalmas helyiséggel 450.000 lejeret eladó —
Megbízott: 16109
Irányiroda Arad, főpostával szemben.

TEKINTSE MEG

ARAD, STR. CONSISTORULUI
(Batthyány-uca) 12. szám alatt levő
újság felszerelt bizományi raktár.

Külnö

belvárosi ház

közel a központhoz 4 szoba, fürdőszoba, szenkivül 3 egyszobás lakással, 450.000 lejeret eladó.
Megbízott: Györfly „Mures“ irodája Arad, Str. Unirei (Fábián G.-u.)

Ujsarok magánház

egy szoba konyhával, gazdasági épületekkel, gyümölcsös kerttel, országút mellett, a Gutziár telepen sürgősen olesón eladó. Horváth, Arad, Str. V. Hotátan 43. 15199

HIRDETÉSEK

EREDMÉNYES LESZ,

ha azt szakemberek dolgozzák ki. Kérjen ajánlatot és díjazás propágandatorvését:

LLOYD EXPRESS

hirdetési irodából,
Olaj, Str. Memorandului 24.
Hirdetések, notícók, közlemények a világ bármely lapjában.
Eredeti tarifák szerint.

Nagy szezonnyitás! **100%** október 1-től

engedmény különféle kész szőrmeékben, sport kabátokban és bundákban

S. EISENSTÄDTER

Románia elismert legnagyobb és legszolidabb szőrmeáruháza Arad, Str. Alexandri (Salac-u) 1. Megrendelések jutányosan és pontosan eszközöltetnek!!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetés ára hétköznap 3 lej — baul, vasárnap 4 lej. — Vestagabb betűvel 6 lej, illetve 8 lej. — A vestagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 30 lej, vasárnap 40 lej. A kiadóhivatal megtartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket szűrteti, amelyek tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztatva, illetve helyesbítve. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Alkalmazás.

MINDENES szakácsnőt keresek október 15-iki belépésre kéttagu családnak. Jelentkezés délután 2-5-ig. Dr. Werner, Arad, Str. Closca 15. 5970

KISASSZONYT keresek nagyobb leánykához. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 100

KÖNYVELŐ és gépíró azonnalra állást keres. Címeket „Megbízható” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 5944

FÜSZER és italszakmában jártas egyén az illyei (Clujnegiu jud. Bihor) fogyasztási szövetkezetnél üzletvezetőnek felvétetik. Cím Hacker és Sternberg Arad, Bulv. Reg. Maria 9-21. 10279

ROKKANT jó jövedelemhez juthat. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2000

LABORANSLEANY felvétetik gyógyszerár Arad, Str. M. Corvin 1. 5967

KÖNYVELŐ MÉRLEKGÉPES perfekt román, német, magyar levelező óras könyvelést vállalna. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 5965

EGY elsőrendű főzőnő, ki a háztartás többi dolgait is végzi 15-én felvétetik. Arad, Str. Ilarie Chendi No. 11. I. em. (Kölcsel-ucca.) 5964

MAGÁNYOS urinőhöz ajánlkozok a háztartás minden ágában jártas intelligens leány. Megkereséseket az Aradi Közlöny kiadójába „Szorgalmas” jellegre kérek. 5968

EGY jó házikisasszony vagy asszony felvétetik magános urinőhöz. Jelentkezni lehet Arad, Piata Catedral No. 2. I. etage. 5969

IRODAI teendőkhöz jártas kisasszony, ki a kiszolgálásba segítkezne, alkalmazást nyer Hammer Vilmos Arad, Piata Avram Iancu 5-6. 5960

GÉPÉSZI állást keres vidékre jó bizonyítványokkal rendelkező nőten fiatalember. Cím „Fortuna” irodában Arad, Str. Consistorului (Batthyány-u.) 31/ 1035

UGYES szobaleányt keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 5976

SLINGELÉST és gomblyakvarrást olcsón vállalkoz. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 5975

Lakás.

URILAKÁS előszoba, 4 szoba, fürdőszoba, cselédszoba, átvehető. Central-ügynökség Arad, Str. Románului (Zrinyi-ucca.) 5959

IRODAHELYISÉGEK a városházával szemben kaphatók. Central-ügynökség Arad, Str. Románului (Zrinyi-u.) 5959

TISZTVISELŐNŐ feltétlen uriháznál bútorozott szobát fürdőszobával esetleg teljes ellátással keres. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 5961

KÜLÖNBEJÁRATU elegánsan bútorozott szobát keresek. Ajánlatok F. M. Hotel Dacia címre ármegjelöléssel kéretnek. 10279

Vétel és eladás.

EBÉDLŐ SZÖNYEGEK, perzsaszőnyegek, ebédlő, háló uriszoba, club garnitúra, szalon berendezések, poharak, női és férfi kabátok, cipők, disztárgyak, különböző bútor darabok, zongora, hegedű, cimbalom, hintaszék, vitrin utazó bőrönd, függönyök, réz és fa karnischok, rézgyak, súlyszelhető varrógép stb. jutányosan eladó. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 600

„INDIAN” motorbicikli hozzávaló villanylámpával előnyös árban eladó. Bővebb felvilágosítás nyerhető Arad „Dacia” szálloda 19. sz. szoba. 5963

ANTIK barokk hálószoba, egy modern háló, egy szalon, egy ebédlő, egy férfi télikabát, több férfiruha olcsó áron eladó. Arad, Piata Sít. Sava (Kelemen-tér) 7. földszint jobbra, ajtó 6. A tárgyak a nap bármely órájában megtekinthetők. 5952

ANTIK ES MODERN bútorokat, különböző antik tárgyakat, szörme árakat, disztárgyakat, szőnyegeket, fehér és ruhaneemt, háztartási cikkeket, stb. bizonyára veszek. Arad, Str. Consistorului 12. (volt Batthyány-ucca), I. em., jobb. 1000

EZÜSTÖT, ékszer, antik bútor, zongorát, teljes modern lakás berendezéseket legmagasabb árban veszünk. Vidékre utazunk. Salon Artistique Arad. 2601

MACULATURA PAPIR 5 kigros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadójában. 500

Ingatlan.

HÁZTELKEK 32.000 leitől eladók. — Győrffy „Mures”-irodája, Arad, Strada Uurei. 15200

HÁROM SZOBA és mellékhelyiségekből álló magánház igen olcsón bérbeadó. Central-ügynökség Arad, Str. Románului (Zrinyi-ucca.) 5959

ARAD, Str. Oituz (Illés-ucca) 45. számú magánház elfoglalható 5 szobás modern lakással, parkirozott kertetel eladó. Bővebbet Burza Testvérek vaskereskedésében. 5859

Üzletek.

SZUTERÉN helyiség piactéren 3 szoba és konyha — üzletnek is alkalmas — átvehető. Central-ügynökség Arad, Str. Románului (Zrinyi-ucca.) 5959

TÁRSAT keresek 50.000 lejtel, biztos egzisztencia. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 5966

PANCOTÁN a főuccán, volt Pavlovits Konstantin-féle házban egy nagy üzlet-helyiség 15 m. hosszú, kiadó. Bármilyen üzletnek alkalmas. Bővebbet Wagner Pancota. 10278

Különféle.

SZAZHUSZ lejért női filo kalapokat formáz és tisztít, 70 lejért férfi kalapokat vasal, tisztít és formáz „Gaby” szalon Arad, Bulev. Reg. Ferdinand 11. sz. (volt József tércsög-ut.) 5780

VEGYEN MÚZSAY-nál
Aradon a színházzal szemben

Férfi öltöny, őszi-téli Lej 1950 —
Őszi-téli fejöltő (tisza gyapju) ... „ 1950 —
Double raglán vagy ulster mind színben „ 2500 —
Gummi kabát ... „ 960 —
Fregoli őszi kabát minden színben „ 2600 —
Bőr kabát (szörme bélés és gallér) „ 4600 —
Winpassingi és Hannoveri gummi kabát különlegességek.

LICHTWITZ LIQUEURS

Lapunkban egy hirdetés jó többlekötés.

Nincs többé **székrekedés,** ha a **FRUCTOSAL** gyümölcsaszitillát használja. — Kapható drogeriákban és gyógyszerárakban. — Főraktár: „OMNIA” laboratorium Bucuresti. 5793

Harisnyagyárban alkalmazásban volt **művezetőt felvesz** a „Jaquard” Harisnyagyár R.-T. Jelentkezések a gyár irodájában, Timişoara-Gyár város, Coronini-tér 3. szám. 5869

Ujságmakulatura
6 kgr.-os csomagokban kapható a kiadóhivatalban

BRISTOL SZÁLLODA BUDAPEST.
Dunaparton, minden élekpözölhető kényelemmel. Kitűnő konyha. Mérsékelt árak. Kávéház. Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem

Utlevelvizumozás Olcsó! Gyors! Pontos! **Kunstler-vizum iroda** (Dacia szállóval szemben.) Arad, Bul. Reg. Maria 22. Telefon szám: 669. **PICHLER** papírüzlet. **LÖBL** híripiroda. **Weinberger** cipőüzlet.